CONSILIUL SECURITĂȚII STATULUI
DIRECȚIA PERSONAL ȘI ÎNVĂȚĂMÎNT

FAPTELE ACUZĂ

Seria 569

1970

CONSILIUL SECURITĂŢII STATULUI
DIRECŢIA PERSONAL ŞI ÎNVĂŢĂMÎNT

STRICT SECRET

Aprobată de colectivul de conducere al Direcţiei I la data de 11 iunie 1970.

FAPTELE ACUZĂ

Autori:
cpt. SINKA MIHAI
cpt. CÎMPEANU MIRCEA

Seria 569

1 9 7 0

Lucrarea avînd un caracter strict secret, va fi păstrată și folosită cu respectarea riguroasă a dispozițiilor legale referitoare la apărarea secretului de stat și a ordinelor și instrucțiunilor în vigoare privind evidența, redactarea, multiplicarea, manipularea și păstrarea documentelor cu caracter secret de stat în unitățile Consiliului Securității Statului.

PE CĂI GREȘITE

TRIBUNALUL
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE

Cu unanimitate de voturi, făcînd aplicațiunea art. 166 al. 2 C. pen., comb. cu art. 76 al. 1 lit. b și al. penultim C. pen., condamnă pe Mureșan Petru — născut la 11 noiembrie 1940, în județul Timiș, cetățean român, student, necăsătorit, fără antecedente penale, serviciul militar nesatisfăcut — la 2 (doi) ani și 6 (șase) luni închisoare și interzicerea drepturilor prev. de art. 64 lit. a și e pe timp de 1 (un) an, pentru infracțiunea de propagandă împotriva orînduirii socialiste, cu acordarea de circumstanțe atenuante.

In baza art. 71 C. pen. interzice inculpatului exercitarea drepturilor prev. de art. 64 C. pen. de la rămînerea definitivă a hotărîrii pînă la terminarea executării pedepsei.

Il obligă să plătească statului suma de 1000 (una mie) lei, cheltuieli judiciare, conform art. 191 C. proc. pen.

Cu drept de recurs în termen de 10 zile de la pronunțare.

Dată și citită în ședință publică, astăzi 21 octombrie 1969, la Timișoara.

(Partea finală a sentinței nr. 376)

Acesta este epilogul unei activități nocive din punct de vedere social, politic și educativ, desfășurate de cel în cauză în rîndul unor colegi de la Facultatea de agronomie din Timișoara.

Un asemenea sfîrșit era previzibil. Mureșan Petru însă nutrise speranța himerică — ajunsă cu timpul aproape certitudine — că lui nu i se va întîmpla nimic. In consecință, ori de cîte ori i s-a ivit ocazia, a făcut în fața unora din colegii săi afirmații cu caracter ostil orînduirii socialiste sau le-a prezentat o serie de lucrări „literare" — de fapt, simple încercări de această natură, lipsite de seva talentului, dar abundînd în concepții reacționare și interpretări false, tendențioase ale realității din țara noastră.

„Poeziile", „însemnările", „maximele" și „reflecțiile" cu caracter ostil ale lui Mureșan se caracterizează printr-o deosebită violență a limbajului, concretizată în special în epitetele jignitoare folosite, prin vehemența calomniilor la adresa orînduirii noastre sociale, prin incitări directe la răzvrătire.

Pericolul pe care-l prezenta activitatea lui era însă cu atît mai mare cu cît ea se desfășura printre tineri. Să vedem însă, mai în detaliu, în ce a constat această activitate, care erau concepțiile politice și morale ale lui Mureșan și cum au acționat organele securității statului pentru curmarea activității sale.

Mureșan Petru a devenit student al Facultății de agronomie în anul 1961.

Timp de cîțiva ani, în cadrul supravegherii informative generale desfășurate în facultate nu s-au obținut date care să-l impună atenției organelor de securitate. Ulterior însă, acestora au început să le parvină unele informații ce indicau anumite manifestări tendențioase, cu o oarecare coloratură reacționară, dar care puteau fi interpretate ca reacții necontrolate, provocate de diferite nemulțumiri personale. Ținîndu-se seama de acest lucru, precum și de faptul că tatăl său fusese șef de cuib legionar și, ca atare, putuse exercita

asupra sa o influență dăunătoare, s-au luat măsuri în vederea încadrării informative a lui.

In consecință, se procedează la dirijarea pe lîngă el a unor informatori, colegi de an, dar tentativele acestora de a pătrunde în intimitatea lui eșuează cu regularitate. Reținut în discuții, nesociabil, vădit înclinat spre solitudine, Mureșan rămîne, în pofida eforturilor depuse de rețeaua folosită, inaccesibil. Cam la acest nivel de cunoaștere a sa se ajunsese în toamna anului 1966, cînd unul dintre informatori, „Schmidt Ionel", începe să ridice vălul de pe figura lui. Intors de la practică, pe care o efectuase la o fermă de stat, acesta relatează că Mureșan, aflat și el acolo, și-a exprimat în mai multe rînduri dezaprobarea față de cooperativizarea agriculturii și a afirmat că comuniștii au preluat puterea politică în România prin falsificarea alegerilor.

De asemenea, audia (la un aparat cu tranzistori) emisiunile în limba română ale posturilor de radio capitaliste, iar în ultima zi de practică a cîntat cîteva cîntece de nuanță legionară. Incepe să se întrevadă deci în spatele lui Mureșan umbra tatălui său, fostul șef de cuib legionar.

Cîtva timp după aceasta nu se mai obțin date noi, deoarece informatorul respectiv, care era student la o altă facultate, nu dispunea de condiții satisfăcătoare pentru continuarea legăturilor — și așa destul de șubrede — pe care și le crease cu Mureșan.

Sînt dirijați atunci alți informatori, cu posibilități ceva mai promițătoare. Unul dintre aceștia, „Vîlceanu Eugen", reușește într-adevăr să stabilească o serie de aspecte ce confirmau aversiunea lui Mureșan față de sistemul social din țara noastră. De pildă, într-o discuție în care își exprimase dezacordul față de anumite acte normative cu privire la agricultură a conchis că „va veni odată și ziua noastră...". De asemenea, în diverse împrejurări a făcut afirmații ca aceasta cu privire la orînduirea noastră socială : „Societatea te împinge să fii escroc, hoț..." etc.

Informațiile furnizate de „Vîlceanu Eugen" sînt însă sporadice și adesea neconcludente, deoarece relațiile sale cu Mu-

reşan rămîn destul de precare. Acţiunea stagnează şi timp de aproximativ 11 luni nu se primeşte nici o notă informativă. O serie de carenţe care se vădiseră pe parcursul celor aproape şapte ani (rămăsese de mai multe ori repetent), de cînd Mureşan se afla în atenţia organelor de securitate, de pildă realizarea unei instruiri cu caracter general a informatorilor şi neurmărirea modului cum aceştia îşi realizează sarcinile, devin acum şi mai evidente.

Primele luni ale anului 1968 marchează însă o schimbare calitativă substanţială în munca desfăşurată de organele de securitate în cazul Mureşan.

Noul ofiţer ce primise sarcina de a desfăşura muncă de securitate în cadrul Facultăţii de agronomie, analizînd situaţia existentă, găseşte o soluţie în privinţa încadrării informative a celui în cauză care, ulterior, s-a dovedit salutară. Sesizînd o particularitate a acestuia, şi anume că îşi exteriorizează mai uşor convingerile faţă de studenţii de la alte facultăţi sau din alţi ani de studii decît faţă de colegii de an, precum şi faptul că nu-i displac prezentele feminine, a hotărît să dirijeze pe lingă el o informatoare dintr-un alt an al facultăţii. A fost selecţionată „Gabriela Marian". Fizicul său, inteligenţa şi nivelul cultural corespunzător, conjugate cu experienţa acumulată în îndeplinirea sarcinilor încredinţate anterior, precum şi cu aptitudinile — deloc neglijabile — pe care le vădise pentru munca informativă, o indicau ca informatoarea cea mai corespunzătoare la acea dată pentru realizarea sarcinii respective. O a doua problemă deosebit de importantă consta acum în realizarea unui instructaj care, valorificînd atuurile de care dispunea informatoarea, să învingă circumspecţia recunoscută a lui Mureşan. Pentru aceasta s-a hotărît ca, cel puţin în faza iniţială, ea să acţioneze foarte moderat. Astfel, pentru a-l putea cunoaşte pe Mureşan, ei i s-a indicat să frecventeze cofetăria „Delicia" între anumite ore, cînd se cunoştea că acesta se găseşte, de regulă, acolo. Totodată, a fost instruită să-i lase lui iniţiativa realizării cunoştinţei.

In adevăr, acest instructaj s-a dovedit inspirat : la cîteva zile după ce informatoarea a început să frecventeze cofetăria menţionată, Mureşan, sub un pretext oarecare, a făcut cunoştinţă cu ea şi, în mai multe rînduri, cînd s-au întîlnit „întîmplător", tot la cofetărie, au discutat despre diferite probleme din preocupările lor obişnuite. Intr-o zi el i-a propus însă o întîlnire în oraş. Informatoarea, după unele ezitări, a acceptat. Aceasta a constituit începutul unei suite de întîlniri în care prudenţa lui Mureşan a capitulat în faţa abilităţii — potenţată de un instructaj corespunzător — a informatoarei.

Primele confidenţe exploatabile din punct de vedere informativ Mureşan le-a făcut în urma lansării de către informatoare a unei legende. Astfel, i-a povestit, conform instructajului primit, că familia sa este refugiată din Basarabia, unde ar fi avut o situaţie materială foarte bună, şi i-a lăsat să înţeleagă că, din această cauză, regretă trecutul. Flatat de încrederea pe care i-o acordă informatoarea dezvăluindu-i aceste lucruri, Mureşan a început să-i facă şi el confidenţe. I-a spus astfel că el este fiul unui fost şef de cuib legionar, că tatăl său a avut în trecut preocupări literare şi că a scris o serie de lucrări anticomuniste pe care însă, de teama unor eventuale repercusiuni, le-a distrus. Apoi, abordînd alte probleme, i-a povestit că şi el are preocupări literare, iar spre ilustrare i-a recitat două din poeziile sale, ambele cu conţinut duşmănos. In legătură cu lucrările lui literare şi-a exprimat intenţia de a trimite o parte din ele în străinătate şi a afirmat că este preocupat de găsirea unor persoane utilizabile în acest sens. Fiind pregătită cum să acţioneze în eventualitatea că Mureşan ar deţine anumite lucrări cu caracter ostil statului nostru, informatoarea, pentru a crea premisele necesare obţinerii lucrărilor respective, i-a spus că are o cunoştinţă care, prin natura muncii, se deplasează uneori în străinătate şi s-a oferit să ia legătura cu aceasta pentru a sonda perspectivele pe care le prezintă de a fi folosită în scopul menţionat. Mureşan a manifestat interes faţă de oferta informatoarei. De asemenea, şi-a mai exprimat intenţia ca, după rea-

lizarea acestui proiect, să treacă clandestin granița și să se stabilească în S.U.A.

In legătură cu activitatea lui literară a făcut însă și unele afirmații destul de bizare. De pildă, a spus că el vinde idei și scrieri cu caracter anticomunist și că are pe cineva la Timișoara care i-a oferit cinci lei pentru fiecare cuvînt, dar că a evitat să se angreneze în această tranzacție, întrucît îi este teamă să nu fie descoperit. Totuși — a arătat el — este gata să-i vîndă informatoarei asemenea poezii „și numai cu un leu cuvîntul", în cazul că persoana la care se referise aceasta dorește să le cumpere. De altfel, a adăugat Mureșan, și el își procură unele idei de la un prieten — Pădureanu — fost condamnat la 18 ani închisoare pentru activitate contra securității statului.

In momentul însă cînd informatoarea i-a propus — așa cum fusese instruită — ca el să-i încredințeze poeziile pe care voia să le scoată din țară pentru a le arăta cunoștinței sale, pretextînd că urmează să plece în interes personal în localitatea unde domicilia aceasta, Mureșan a devenit foarte ezitant și i-a dat un răspuns ambiguu.

In această situație, pentru a se putea afla totuși conținutul poeziilor lui, informatoarea a fost instruită să-i sugereze organizarea unei serate literare, în cadrul căreia să-și citească lucrările pentru a și le face mai bine cunoscute. Reacționînd conform așteptărilor, Mureșan și-a însușit imediat această sugestie atunci cînd informatoarea i-a făcut-o și a promis că va reflecta asupra posibilităților de organizare a seratei respective. Ulterior însă n-a întreprins nimic în acest sens.

Tot la aceste întîlniri, el a afirmat că are legături cu un grup de elemente din Hunedoara care au idei ostile orînduirii noastre socialiste, dintre care unul îi cumpără poezii anticomuniste.

Reluînd apoi discuțiile despre tatăl său, l-a prezentat ca pe un „om deosebit", care „n-a ezitat să acorde sprijin foștilor săi camarazi", atunci cînd au avut nevoie. Astfel, a arătat că pe unii dintre ei i-a ajutat să șteargă urmele activității legionare pe care au desfășurat-o în trecut și că aceștia,

reușind să ocupe diferite funcții de conducere, îl susțin acum, la rîndul lor, pe tatăl său.

In timpul unei discuții însă, pe neașteptate și din rațiuni care nu se cunosc, Mureșan a recurs la un truc : el i-a mărturisit informatoarei că, între anii 1959 și 1961, pe cînd lucra la Azuga, a colaborat cu organele de securitate.

Bănuind că procedează astfel pentru a o verifica, „Gabriela Marian", care fusese instruită cum să acționeze într-o asemenea eventualitate, a simulat că este surprinsă neplăcut de mărturisirea lui și s-a despărțit de el fără a mai conveni asupra unei noi întîlniri.

Evident, adoptarea unei asemenea conduite oferea garanția menținerii conspirativității. Lucrurile se complică însă între timp : informatoarea primește sarcini și într-o altă acțiune importantă ; de asemenea, intră în sesiune de examene. In aceste condiții „ruptura" dintre ea și obiectiv, care inițial fusese prevăzută să dureze puțin, se prelungește. Această situație s-a datorat atît informatoarei, care a exagerat în inflexibilitatea manifestată față de tentativele obiectivului de reluare a legăturilor, cît și ofițerului respectiv, care a promovat o linie prea rigidă în această situație. Ce era deci de făcut pentru a se relua urmărirea ?

Analizîndu-se din nou situația existentă cu ocazia deschiderii mapei de lucru, s-a ajuns la concluzia că singura soluție aptă să asigure închiderea breșei produse prin ieșirea din joc a „Gabrielei Marian" o constituie infiltrarea unui nou informator. Studiul efectuat asupra rețelei informative l-a indicat ca cel mai corespunzător pe „Tomescu Ion", pentru că acesta era, ca și Mureșan, mai în vîrstă decît restul colegilor, locuia în același cămin cu el, fusese condamnat pentru activitate legionară și avea înclinații literare. Fiind instruit să se apropie de cel urmărit și să-i cîștige încrederea, informatorul a folosit primul prilej ivit, cumpărînd cartela de masă a lui Mureșan. Cu această ocazie, a purtat cu el o discuție prin care a reușit să-i capteze interesul. După cîteva întîlniri, apropierea ce s-a produs între ei i-a permis să afle că, în adevăr, Mureșan avea un număr de poezii, dintre care o par-

te cu caracter anticomunist. „Tomescu Ion" nu a putut fi folosit însă decît foarte puțin timp, deoarece la sfîrșitul anului de învățămînt respectiv a terminat facultatea. Intre timp informatoarea rezolvase sarcinile ce-i fuseseră încredințate în celălalt caz și, ca atare, putea fi folosită iarăși pe lîngă Mureșan. In consecință, a fost instruită ca, atunci cînd acesta va încerca să reia legăturile (mai făcuse între timp asemenea tentative), să accepte, dar, bineînțeles, după unele ezitări. Lucrurile s-au petrecut întocmai. Cînd Mureșan a căutat-o la cămin, ea a rugat-o pe o colegă să-i spună că nu-i acolo, dar a avut grijă să coboare în timp ce acesta aștepta încă nehotărît în fața intrării. Intre ei a avut loc atunci o discuție în care, la insistențele lui Mureșan și după ce i-a dat numeroase asigurări că nu are nici un fel de legături cu organele de securitate, „s-a lăsat convinsă" să-și schimbe atitudinea față de el.

Intre timp, dată fiind gravitatea situației ce a rezultat din afirmațiile lui Mureșan cu privire la elementele din Hunedoara, la Pădureanu și la indivizii care-l sprijineau pe tatăl său, s-au luat, în mod operativ, următoarele măsuri : a fost pusă sub control corespondența lui Mureșan pentru a se stabili persoanele din Hunedoara cu care se afla în relații, s-a trecut la identificarea lui Pădureanu și au fost trimiși doi ofițeri în comuna în care locuia familia obiectivului spre a face cercetările ce se impuneau pentru depistarea elementelor cu antecedente legionare la care se referise.

In urma realizării măsurilor menționate, s-a stabilit însă că, în realitate, fusese vorba de o mistificare a lui Mureșan menită s-o impresioneze pe informatoare. După cum s-a constatat, în Hunedoara el nu avea decît un cunoscut, un consătean, element cinstit. In ce-l privește pe Pădureanu, acesta era un funcționar, salariat la o întreprindere din Timișoara, care nu suferise condamnări politice, nu avea preocupări literare și nu era cunoscut cu manifestări dușmănoase. De asemenea, s-a stabilit, prin verificări temeinice, că și afirmația cu privire la elementele ce-l ajutau pe tatăl său nu se confirma.

Tot în această perioadă, un alt informator află că Mureșan și-a prezentat o parte din poeziile cu caracter dușmănos colegilor de cameră și că păstrează caietele în care sînt scrise poeziile respective la cămin, în dulapul său.

Situația devine critică și impune luarea de măsuri urgente pentru curmarea activității lui, existînd riscul ca, pe de o parte să și-o extindă, iar pe de altă parte, să expedieze în străinătate — fără ca organele de securitate să știe și să poată împiedica o atare acțiune — unele dintre poeziile sale prin intermediul vreunei persoane cu posibilități în acest sens.

Evident că prioritatea în cadrul măsurilor ce trebuie luate acum o are obținerea scrierilor lui cu conținut dușmănos. In felul acesta s-ar evita și riscurile amintite și s-ar obține și un mijloc de probă de o valoare deosebită. Dar cum să se realizeze această acțiune ? Examinîndu-se cu multă atenție posibilitățile existente, se ajunge la concluzia că, în situația respectivă, calea cea mai indicată este începerea urmăririi penale și obținerea lor printr-o percheziție. Studenții erau însă în acea perioadă în sesiune și, fără îndoială, efectuarea acestei operații i-ar fi distras pe unii din ei de la preocupările lor. In consecință, se decide amînarea percheziției pînă la sfîrșitul sesiunii. Dar acest plan este răsturnat de o acțiune neprevăzută a lui Mureșan : neavînd intenția să se prezinte la ultimul examen, el pleacă în vacanța de iarnă înainte de sfîrșitul sesiunii. Această plecare declanșează însă o adevărată avalanșă de întrebări : dacă a luat cu el lucrările ? Le va mai readuce oare după vacanță ? Să se facă percheziție secretă la cămin pentru a se stabili dacă ele se mai află acolo? Desigur, aceasta ar fi o soluție, dar foarte riscantă. Și dacă s-ar constata că, într-adevăr, acestea au fost luate de Mureșan, ce s-ar mai putea face ? O percheziție la el acasă ? In nici un caz, căci nu este deloc sigur că le-a dus acolo. Atunci? Evident, singura soluție logică este să se aștepte trecerea celor 12 zile de vacanță, după care să se stabilească din nou unde se află lucrările și să se efectueze percheziția.

Intr-adevăr, așa s-a procedat. Imediat după începerea cursurilor, Mureșan este contactat de informatoare, care adu-

ce însă o veste neașteptată : el a remis șapte poezii unui student suedez din Cluj, invitat al fratelui său, timp de cîteva zile, în vacanță, care le expediase în străinătate. Prima întrebare care s-a pus în această situație a fost următoarea : ce conțineau poeziile respective ? Răspunsul a fost adus tot de „Gabriela Marian" după puțin timp : ele aveau caracter istoric, fără implicații politice. Dar, o dată cu această precizare, „Gabriela Marian" aduce o nouă știre alarmantă : prin trimiterea celor șapte poezii, Mureșan experimentase de fapt eficacitatea și siguranța acestui canal și intenționa ca, în scurt timp, să expedieze și poezii cu conținut dușmănos, pentru a fi publicate în Suedia. Din felul cum vorbea despre poeziile respective rezulta că le are la cămin. Iată dar că necesitatea obținerii lor în cît mai scurt timp este și mai presantă decît prima oară.

S-a hotărît să se recurgă la folosirea unei combinații care permitea, pe de o parte, să se verifice dacă materialele căutate se găseau în camera lui Mureșan, iar pe de altă parte — în cazul că rezultatul ar fi fost pozitiv — să se treacă imediat la ridicarea lor. In consecință, s-a procedat astfel : în ziua de 26 februarie 1969, ofițerul ce lucra acest caz s-a prezentat la administratorul căminului — care era membru de partid și mai ajutase securitatea și în alte împrejurări — căruia i-a solicitat sprijinul în problema respectivă. In urma obținerii consimțămîntului acestuia, ofițerul l-a instruit să meargă în mai multe camere, printre care și a celui în cauză, și, sub pretextul că s-au furat din cămin anumite obiecte, să efectueze un control al lucrurilor studenților în prezența celor ce se găseau acolo (acțiune pe care o putea executa în virtutea atribuțiilor sale).

După realizarea acestei operații, în cazul cînd se convingea că materialele căutate se aflau în camera respectivă, el urma să-l anunțe imediat pe ofițer. La rîndul său, ofițerul trebuia să-l cheme pe Mureșan în biroul administratorului și să-i spună că îi cunoaște activitatea literară și că, întrucît prin caracterul ei aceasta a atras atenția organelor de securitate, dorește să-i vadă lucrările. In cazul unui refuz,

ofițerul urma să continue discuția cu Mureșan și să solicite, printr-un alt ofițer, o autorizație de percheziție.

Procedînd conform celor stabilite, administratorul a constatat că obiectivul avea caietele în care se găseau poeziile respective într-o valiză pe care o ținea în dulapul său și, în consecință, l-a anunțat pe ofițer. Acesta l-a chemat pe cel în cauză și a discutat cu el așa cum se hotărîse.

Mureșan s-a dovedit neașteptat de docil. A acceptat imediat să prezinte lucrările. El era convins că ofițerul cunoștea conținutul poeziilor sale și locul de deținere a lor, afirmînd că securitatea i-ar fi controlat valiza cu cîteva zile înainte și că i-ar fi sustras cu această ocazie un caiet cu însemnări despre filme. Afirmația lui nu corespundea realității și a fost respinsă de ofițer. Ajuns în cameră, obiectivul a deschis dulapul, a scos valiza și a predat ofițerului cinci caiete și o mapă. După primirea lor, ofițerul a efectuat însă și un control, împreună cu administratorul căminului, pentru a exclude orice posibilitate de omitere a vreunui material.

Examinîndu-se conținutul cîtorva din lucrările literare cuprinse în mapa și caietele respective, s-a constatat că unele aveau conținut dușmănos. Ofițerul a procedat atunci la ridicarea lucrărilor respective, care au fost consemnate într-un proces-verbal. De asemenea, cel urmărit a dat o declarație în care recunoștea că lucrările îi aparțin.

In sfîrșit, proba cea mai concludentă a activității dușmănoase a lui Mureșan fusese obținută. Dar, să vedem care sînt, în esență, ideile și concepțiile de natură reacționară expuse în aceste lucrări.

Lucrările sale cu caracter politic — indiferent dacă sînt în versuri sau proză — sînt străbătute de puternice resentimente împotriva socialismului.

In pofida oricăror evidențe, pentru Mureșan socialismul este o societate exploatatoare. „La noi nu mai există proprietăți funciare — afirmă el într-o lucrare. Statul este acela care dirijează totul, exploatatorul tuturor".

Concepțiile ideologice retrograde ale lui Mureșan își găsesc expresie în nihilismul său. Ca exponent al uneia din cele

mai reacționare ideologii — legionarismul, el denaturează realitatea în spiritul acestei ideologii, făcînd profesiune de credință antisemitismului și misticismului.

Aversiunea lui Mureșan față de socialism este atît de exacerbată, încît el nu ezită să incite direct la schimbarea orînduirii noastre sociale.

In cuprinsul unora dintre scrierile sale, Mureșan propagă ideea violenței, a lipsei totale de scrupule, a abandonării oricăror principii morale. Iată cîteva din „maximele" sau „poruncile" sale : „Ucide ca să nu fii ucis" ; „Fură ca să nu fii furat" ; „Cea mai mare dovadă de prostie o faci cînd acorzi încredere oamenilor" ; „Ceea ce nu poți rezolva cinstit, rezolvă cu revolverul sau, eventual, cu pumnalul".

Fără îndoială, este ușor de recunoscut în aceste „porunci" ale lui Mureșan morala și concepțiile legionare.

Dacă ținem seama și de faptul că lui Mureșan îi trebuiseră nouă ani de „studii" ca să ajungă în anul V, iar ca să nu dezmintă trista sa reputație de repetent recidivist a capotat și în acest an universitar, apare cît se poate de limpede adevărata lui înfățișare.

POPAS NEPREVĂZUT

Deși într-o bună parte a lucrărilor lui Mureșan conținutul lor dușmănos, reacționar este evident, totuși în altele predomină caracterul ambiguu al afirmațiilor. In această situație, organele de securitate — care la 10 martie 1969 dispuseseră începerea urmăririi penale — au luat măsura efectuării unei expertize literare, conform prevederilor Codului de procedură penală.

După efectuarea expertizei, în raportul pe care l-au prezentat, experții au arătat că în lucrările lui Mureșan „...predominante sînt ideile și o viziune despre societatea socialistă și realitatea actuală a României, proprii ideologiei burgheze și imperialiste, răspîndirea lor fiind periculoasă pentru securitatea orînduirii sociale și de stat din R. S. România".

Constituind probe materiale, manuscrisele au fost păstrate în vederea folosirii lor în calitate de corpuri delicte. Totodată, pentru ca forța lor probantă să nu poată fi pusă la îndoială, s-a procedat la efectuarea unei expertize grafice, care a confirmat că autorul lor este Mureșan Petru.

Intrucît activitatea lui se încadra în prevederile articolului 166 al. 2 C. pen., întrunind elementele constitutive ale infracțiunii de propagandă împotriva orînduirii socialiste, s-a luat măsura dovedirii răspîndirii acestor lucrări. In acest scop s-a trecut la audierea unui număr de șapte martori și la ascultarea învinuitului.

Avîndu-se în vedere faptul că martorii, deşi cunoscuseră activitatea lui Mureşan, nu o denunţaseră, lor li s-a explicat cu atenţie conţinutul prevederilor legii în legătură cu depunerea mărturiei de către martori, datoria lor de a declara tot ce ştiu cu privire la faptele cauzei.

Din declaraţiile acestora a rezultat că Mureşan şi-a citit lucrările cu conţinut duşmănos în camera de la cămin unui număr de peste 20 de colegi. Celor audiaţi le-a citit toate lucrările, iar unii dintre ei cunoşteau chiar pe de rost anumite poezii.

Martorii au mai relatat că, paralel, el îşi făcuse cunoscute concepţiile ostile socialismului şi în cadrul unor discuţii purtate în diverse împrejurări.

In esenţă, declaraţiile lor au confirmat aspectele cunoscute pe cale informativă, dar au oferit şi date noi. A rezultat astfel că Mureşan a adus injurii, cu diverse ocazii, conducătorilor partidului şi statului şi a afirmat în mod repetat că cooperativele agricole trebuie desfiinţate, iar pămîntul restituit ţăranilor.

De asemenea, a susţinut că nu există suficient democratism, deoarece studenţilor nu li se admite să facă demonstraţii.

Intre declaraţiile martorilor nu s-au constatat contraziceri.

Mureşan şi-a recunoscut în întregime activitatea duşmănoasă şi a regretat faptele săvîrşite.

In cursul urmăririi penale, inclusiv din declaraţiile a doi martori, rezultase însă un amănunt neprevăzut : Mureşan avea o fire nervoasă. Acesta nu era un amănunt neglijabil, căci exista riscul de a fi exploatat de apărare prin prezentarea învinuitului ca suferind de o boală psihică.

Se impunea deci efectuarea unei expertize neuro-psihiatrice pentru ca, în eventualitatea — de altfel puţin probabilă — că s-ar fi constatat la Mureşan prezenţa unei afecţiuni psihice, să se ia măsuri în consecinţă.

Realizarea expertizei a fost facilitată chiar de Mureşan. La un moment dat el s-a internat la Spitalul studenţesc din

Timişoara. S-a constituit atunci o comisie de cinci medici de specialitate şi, în urma unui examen minuţios, comisia a stabilit că Mureşan se află în deplinătatea tuturor facultăţilor mintale şi că nu suferă de nici o boală incurabilă.

O atenţie deosebită s-a acordat, în întreaga perioadă care a urmat după confiscarea lucrărilor lui Mureşan, urmăririi lui informative.

Informatoarea „Gabriela Marian" şi-a păstrat posibilităţile informative pe lingă el. Acesta n-a suspectat-o nici un moment. Era convins — lucru pe care i l-a comunicat şi informatoarei — că unul dintre colegii lui de cameră, cu care discutase uneori în contradictoriu pe teme politice, era cel care informase organele de securitate cu privire la activitatea sa. Ca atare, „Gabriela Marian" a continuat să aibă aportul cel mai substanţial în urmărirea lui.

Imediat după efectuarea percheziţiei, ea a fost instruită să stabilească ce intenţii are obiectivul în legătură cu activitatea sa „literară", care sînt reacţiile lui faţă de cele întîmplate şi, mai ales, dacă au scăpat lucrări cu conţinut duşmănos neridicate.

In privinţa reacţiilor s-a stabilit că Mureşan, deşi la început a fost întrucîtva afectat de cele întîmplate, şi-a revenit repede şi chiar şi-a exprimat convingerea că nu i se va întîmpla nimic. De asemenea, în legătură cu scrierile lui cu conţinut ostil s-a stabilit că nu a rămas nici una neridicată. O surpriză însă a constituit-o aflarea hotărîrii lui de a continua să conceapă lucrări cu conţinut duşmănos. Evident, se putea ca această afirmaţie să fie o simplă fanfaronadă, făcută pentru a-şi demonstra curajul şi hotărîrea în faţa informatoarei.

Totuşi, ea impunea sporirea atenţiei. Informatoarei i se trasează sarcina de a-l tatona în permanenţă — bineînţeles însă cu foarte multă discreţie — în legătură cu această problemă. Ca urmare, după cîtva timp Mureşan începe să-i recite din noile sale poezii cu caracter ostil. Informatoarea anunţă imediat organele de securitate şi reuşeşte chiar să reproducă una dintre aceste poezii.

Se pune atunci problema confiscării şi a acestor lucrări. Dar cum să se procedeze fără a fi desconspirată informatoarea? Aceasta nu era însă singura problemă ce trebuia rezolvată. Astfel, deşi majoritatea problemelor fuseseră elucidate, rămînea totuşi un punct obscur, ce reţinea atenţia : care era rolul lui Mureşan-tatăl în evoluţia nesănătoasă a fiului său ?

S-a procedat atunci la purtarea unei discuţii cu părinţii învinuitului. Rezultatul a fost surprinzător : tatăl său nu numai că-i cunoscuse integral lucrările cu caracter duşmănos, dar i le şi corectase, declarîndu-se de acord cu conţinutul lor. De asemenea, exercitase în permanenţă o influenţă politică nefastă asupra lui. Dar iniţiativa purtării acestei discuţii s-a dovedit inspirată şi pentru faptul că s-a aflat chiar de la tatăl lui Mureşan că acesta scrisese într-adevăr cîteva poezii cu conţinut ostil după ce fusese ascultat. Se creaseră premisele pentru confiscarea, fără riscul desconspirării informatoarei, a poeziilor lui.

In consecinţă, se efectuează o nouă percheziţie, dar poeziile nu sînt găsite. Mureşan, ştiind că tatăl său vorbise despre poeziile respective, recunoaşte într-o declaraţie că a scris asemenea lucrări (pe care le reproduce din memorie), dar menţionează că le-a distrus. Acum nu mai există nici o îndoială că Mureşan este un element fanatic, hotărît să persevereze în activitatea duşmănoasă pe care o desfăşura.

In continuare, lui i s-a prezentat materialul de urmărire penală, după care dosarul a fost înaintat organelor de procuratură militară.

*

A început ultima etapă a acţiunii prin care a fost curmată activitatea potrivnică legilor statului nostru desfăşurată de Mureşan Petru. Datorită manevrelor pe care acesta le-a întreprins pentru a se sustrage condamnării, a fost o etapă grea.

Ea a impus, încă de la început, o intensificare a urmăririi informative, deoarece au existat temeri că Mureşan, care fusese trimis în judecată în stare de libertate, va încerca

să dispară pentru un timp de la domiciliu pentru a împiedica începerea dezbaterilor judecătoreşti în ziua stabilită. Raţiunea acestei eventuale hotărîri a inculpatului se presupunea a fi următoarea : majoritatea martorilor — deveniţi între timp absolvenţi — urmau să primească repartizări şi să se prezinte la posturi, unele destul de depărtate ; or, dificultăţile de transport şi, probabil, alte inconveniente i-ar fi putut împiedica pe unii dintre ei să se prezinte la dezbateri, ceea ce, implicit, ar fi fost în defavoarea soluţionării corecte a cazului.

De asemenea, nu se excludea chiar posibilitatea ca Mureşan, in extremis, să fugă în străinătate, deoarece îşi exprimase o atare intenţie. In consecinţă, a fost pus timp de cîteva zile în filaj pentru a se putea împiedica realizarea unei asemenea intenţii (acţiune descoperită însă de obiectiv, datorită nerespectării de către filori a normelor muncii lor), iar cîţiva informatori şi colaboratori au primit sarcina să-i controleze zilnic prezenţa la facultate şi la cămin şi să înştiinţeze imediat securitatea în cazul în care vor constata dispariţia lui.

Din momentul în care a aflat că va fi trimis în justiţie, Mureşan şi-a pierdut optimismul. El i-a relatat informatoarei că organele de securitate au obţinut multe declaraţii cu privire la activitatea sa şi, ca urmare, se află într-o situaţie dificilă. Totuşi şi de data aceasta, în virtutea obişnuinţei, încerca să braveze, spunîndu-i informatoarei că este în stare să sacrifice totul pentru ideile sale. El şi-a mai exprimat, de asemenea, speranţa că va fi totuşi, pînă la urmă, achitat, precum şi intenţia de a se răzbuna pe cei care au dat declaraţii împotriva lui.

Organele de procuratură, considerînd că materialul probator este suficient, au înaintat dosarul Tribunalului militar Timişoara. Acesta a fixat ca dată pentru judecarea cazului ziua de 23 septembrie 1969.

In consecinţă, s-a făcut citarea a şapte martori ai acuzării şi a inculpatului. Mureşan recurge însă la o manevră de ultimă oră : se internează în seara zilei de 18 septembrie 1969 la spitalul neuro-psihiatric din Timişoara, probabil cu intenţia ca fie să aibă o scuză pentru neprezentarea la proces, fie

să obțină un raport de expertiză care să ateste că suferă de o afecțiune psihică.

Se ia atunci legătura cu cîțiva specialiști ai spitalului, care se angajează să elucideze, în cele patru zile pe care le mai aveau la dispoziție pînă la începerea procesului, situația din punct de vedere medical a lui Mureșan. Examenul la care a fost supus a arătat însă că este vorba doar de o simulare. In ziua procesului, lui i se întocmește foaia de ieșire din spital, în care se menționează că este pe deplin responsabil pentru faptele sale. Copia acestui document a fost atașată la dosar. Nemaiavînd nici o posibilitate de eschivare, Mureșan s-a prezentat la proces. S-au prezentat, de asemenea, și martorii, cu excepția unuia dintre ei, care era bolnav. Aceștia și-au menținut declarațiile date în fața organelor de securitate.

Apărarea a cerut însă amînarea cazului pentru a aduce probe noi și a solicitat efectuarea unei noi expertize neuropsihiatrice. Totodată a indicat patru martori în apărare.

Aprobîndu-se cererea apărării, s-a fixat un nou termen pentru reluarea dezbaterilor pe data de 21 octombrie 1969.

Mureșan începe din nou să spere într-o evoluție favorabilă lui a procesului, deoarece — așa cum i-a relatat informatoarei — la spitalul respectiv lucra și un specialist neuropsihiatru, fost condamnat politic, ce i-ar fi putut facilita obținerea unui raport de expertiză care să-l absolve de răspunderea penală. In acest sens, era preocupat de găsirea unor posibilități de a lua legătura cu medicul în cauză și a-i obține sprijinul. Considera, de asemenea, că martorii citați în apărare și, mai ales, apărătorul său, vor reuși să imprime procesului o turnură care să fie în avantajul lui.

Speranțele sale însă nu s-au realizat. Organele de securitate, cunoscînd că medicul la care se referise Mureșan nu face parte din comisia de expertize neuro-psihiatrice a acestui spital, dar că în virtutea funcției sale putea intra oricînd în comisie, au luat legătura cu unul din componenții permanenți ai acesteia și i-au spus că sînt interesate în obținerea unui raport de expertiză obiectiv. Specialistul respectiv, care

era un element cinstit, a dat asigurări că va veghea la asigurarea obiectivității expertizei.

Nu se știe dacă medicul la care se referise Mureșan a aflat de această situație și, ca atare, a evitat să participe la expertiză, sau învinuitul n-a reușit să ia legătura cu el ; comisia s-a întrunit însă în componența inițială și, în urma examinării lui Mureșan, a constatat că acesta este în deplinătatea facultăților mintale, consemnînd rezultatul respectiv într-un raport de expertiză.

In ceea ce-i privește pe martorii propuși, numai doi dintre ei s-au prezentat. Aceștia nu au adus însă nici un fel de elemente noi, declarațiile lor neconstituind nici măcar circumstanțe atenuante.

In această situație, apărarea a cerut schimbarea calificării juridice a faptei din propagandă contra orînduirii socialiste, prevăzută de articolul 166 al. 2 C. pen., în ofensă adusă autorității, prevăzută de art. 238 C. pen. Acceptarea unei asemenea încadrări ar fi dus, în mod automat, la achitarea învinuitului, deoarece infracțiunea prevăzută de acest articol se încadra în prevederile Decretului de amnistie nr. 591 din 21 august 1969.

Intrucît faptele comise de învinuit nu întruneau nicidecum elementele constitutive ale unei asemenea infracțiuni, acuzarea s-a opus, pe baza unei argumentări temeinice, acestei cereri.

Completul de judecată, considerînd justă calificarea inițială a faptelor, a respins cererea apărării și l-a condamnat pe învinuit, prin sentința nr. 376, pentru infracțiunea de propagandă contra orînduirii socialiste.

Incercîndu-și ultima șansă, Mureșan a făcut recurs, solicitînd pe baza art. 37 C. pr. pen. o supraexpertiză neuropsihiatrică și schimbarea calificării juridice a faptei în infracțiune de ofensă adusă autorității.

Examinînd cererea lui Mureșan, Tribunalul militar teritorial București a concluzionat că o supraexpertiză este nejustificată, existînd deja trei probe de această natură, care atestă că el nu suferă de boli psihice și că este responsabil

din punct de vedere penal. De asemenea, a confirmat justețea încadrării faptelor în infracțiunea de propagandă, care a fost reținută de instanța de fond.

Ca urmare, a respins recursul celui în cauză ca fiind nefondat.

Sentința dată a rămas astfel definitivă.

Mureșan Petru n-a reușit să se eschiveze; el a trebuit să suporte consecințele activității antisociale pe care a desfășurat-o.

Examinarea activității desfășurate pentru elucidarea și curmarea acțiunilor lui Mureșan relevă încă de la început că acest caz a fost lucrat inegal. Astfel, din momentul obținerii primelor date ce semnalau manifestări dușmănoase concrete ale celui în cauză (toamna anului 1966) și pînă în martie 1968 nu s-a acționat cu eficiență. Aceasta s-a reflectat în slaba încadrare informativă a lui Mureșan (datorită, în primul rînd, insuficientei studieri a particularităților sale și ale informatorilor existenți), în munca nesatisfăcătoare desfășurată cu rețeaua informativă și în neinițierea, în faza incipientă a activității celui în cauză, a unor măsuri de prevenire a ei.

Incepînd din martie 1968, în lucrarea acestui caz se produce un reviriment. In urma studierii cu atenție a particularităților acțiunii se găsesc informatori mult mai adecvați cerințelor pe care le ridică elucidarea cazului Mureșan. Aceștia beneficiază totodată de un instructaj atent și abil care le facilitează într-o mare măsură infiltrarea și obținerea unor informații valoroase. Acțiunile securității devin, de asemenea, mult mai ofensive și mai calificate. De pildă, se folosesc legende ingenioase, se recurge la utilizarea tuturor persoanelor ale căror posibilități sau cunoștințe puteau fi exploatate în scopuri operative (de pildă, administratorul căminului și tatăl obiectivului), se iau măsuri pentru dejucarea manevrelor lui Mureșan de sustragere de la răspunderea penală. Cînd situația impune, sînt utilizate și alte mijloace ale muncii (filajul și investigația). Se acționează în același timp cu mult mai multă operativitate. O atenție deosebită se acordă obținerii unor probe temeinice care să nu poată fi contestate. De asemenea, fiecare acțiune întreprinsă poartă pecetea grijii ce s-a manifestat pentru menținerea conspirativității.

Această perioadă nu este însă scutită nici ea de unele deficiențe, care au impietat asupra rezolvării cazului. Așa de exemplu, deși s-a sesizat slaba preocupare dovedită de organele de securitate pînă în 1968 pentru prevenirea activității lui Mureșan, nici după această dată nu s-a acționat cu destulă eficiență pentru remedierea lipsei respective. Astfel, în sistemul măsurilor de prevenire luate au existat unele fisuri, care i-au permis obiectivului să comită acțiuni ce se puteau solda cu consecințe foarte grave. Concludent în această privință este faptul că organele de securitate n-au reușit să prevină anihilarea de către obiectiv a măsurii efectuării percheziției în perioada examenelor, prezentarea în mod repetat a lucrărilor sale în fața colegilor și trimiterea în străinătate a unor poezii. Evident, un rol esențial în crearea acestei situații l-au avut carențele de ordin informativ: nici „Gabriela Marian", nici ceilalți informatori folosiți pe lîngă obiectiv nu au reușit să afle din timp despre acțiunile respective. De altfel, trebuie arătat că, propriu-zis, Mureșan n-a fost urmărit decît pe o singură linie informativă, respectiv cea reprezentată de informatoarea „Gabriela Marian". Ceilalți informatori, fiind folosiți parțial și sporadic, au confirmat datele furnizate de informatoare sau au adus unele elemente noi, utile rezolvării cazului.

Dificultățile întîmpinate în cunoașterea unora din aspectele concrete ale activității lui Mureșan reflectă însă și o altă carență: organele de securitate nu au dispus nici la facultate, nici în cămin de o rețea informativă capabilă să semnaleze la timp acțiunile lui ostile.

La aceste deficiențe se mai adaugă și aceea că nu s-a acordat suficientă atenție urmăririi lui informative în timpul vacanțelor. Mureșan nu a fost încadrat în mod satisfăcător în perioadele respective, activitatea lui nefiind, din această cauză, cunoscută decît sporadic și superficial.

In instruirea informatorilor au existat neajunsuri. Con-

cludent în această privință este instructajul ce i s-a făcut informatoarei de a-i sugera obiectivului — în scopul cunoașterii conținutului lucrărilor sale — organizarea unei serate literare și care, în eventualitatea că ar fi fost realizată, iar cel în cauză ar fi prezentat diferite poezii cu caracter dușmănos, s-ar fi soldat cu încălcarea legii, în urma instigării lui de către ofițerul care a instruit informatoarea.

In încheierea enumerării acestor aspecte negative ale urmăririi informative trebuie amintite și greșelile comise în efectuarea filajului, ce s-au soldat cu descoperirea acestuia.

Aspectele — atît cele pozitive, cît și cele negative — rezultate din modul cum a fost lucrat și finalizat dosarul acțiunii informative privind pe Mureșan Petru constituie învățăminte utile pentru toți ofițerii de securitate ce au misiuni pe linia asigurării prevenirii, descoperirii și curmării activităților pe care anumite elemente ostile încearcă să le desfășoare în rîndul unor tineri.

CUPRINSUL